

Konstnärlig regi/ Artistic direction of the Musical *Oliver!* by Lionel Bart, in team with Fredrik Benke Rydman, at Göteborg Opera.
Premiere Sept 14, 2019

Att gestalta en karaktär “Vad betyder det att göra en personlig tolkning av en roll? Vad bär artisten med sig av sin egen person in i rollgestaltningen när man skapar en karaktär för scenen? Och vad kan den personliga tolkningen av en enskild roll betyda för föreställningens helhet och den berättelse som landar hos publiken? I ett regiarbete utgår jag dels från grundantagandet att vi blir till de personer vi är i samspel med andra. I det sceniska arbetet kan man uttrycka detta genom att det är just i samspelet mellan aktörerna på scenen som de enskilda karaktärerna träder fram. Som medspelare spelar vi alltså fram varandras karaktärer för publiken. Utifrån ett annat grundantagande; att vi alltid som personer - både på scenen och i verkligheten - agerar utifrån det vi upplever som rimligt eller nödvändigt i en specifik situation söker jag också tillsammans med skådespelarna konkretisera och specificera de situationer som rollkaraktärerna befinner sig i under handlingens gång. Dessa antaganden är även centrala utgångspunkter i det avhandlingsarbete i scenisk gestaltning som jag genomför på Göteborgs universitet i samarbete mellan Högskolan för scen och musik och Centrum för personcentrerad vård vid Sahlgrenska akademin. Inom ramen för avhandlingsarbetet undersöker jag hur skådespelarens och regissörens gestaltningsverktyg, det vill säga de metoder vi använder för att skapa berättelser för scenen, skulle kunna appliceras i sammanhang även utanför teatern. På vilket sätt kan man använda sig av sig av sceniska gestaltningsverktyg inom professionell utveckling och kan man använda dessa metoder och verktyg för att förbättra forsknings- och analysmetoder inom andra områden? Skådespelaren använder sin person och sina personliga resurser och uttryck för att forma sin roll – kan detta göras i andra sammanhang också? Skådespelaren prövar hur det skulle kunna vara att befinna sig i karaktärens situation. Den här gestaltningsprocessen är besläktad med barnets undersökande lek. Den bottenar i en skådespelartradition som utgår från teaterpersonen Konstantin Stanislavsky [1863–1938] och det skådespelarverktyg som ofta benämns Stanislavskys Magiska Om.

Frågorna regissör och skådespelaren kan ställa sig handlar om att specificera karaktärens Givna Omständigheter. Var är jag någonstans? Var kommer jag ifrån? Vad vill jag? Vad gör jag för att uppnå det jag vill? Genom frågorna kan vi skapa en värld runt situationen. Därefter kan skådespelaren ge sig in i leken och skapa sin karaktär, eller snarare undersöka hur en person, man själv egentligen, skulle kunna agera i en given situation. Det här tangerar också mitt forskningsarbete. Också i en yrkesroll, inom vården i det här fallet, kan man använda sig av Stanislavskys verktyg, för att bättre förstå patienten. En sådan här stor uppsättning innehåller enormt många delar, och min uppgift som medregissör har varit att arbeta med fokus på den textliga gestaltningen. Visst finns det en skillnad på att arbeta med barn och vuxna, men jag upplever att det är större skillnad på olika personer, oavsett ålder. Något som fascinerar mig med personregi är att om jag ger samma typ av instruktioner, bild eller stimuli, till tre personer så får jag tre olika uttryck. Jag kan alltså inte bara säga en sak och förvänta mig ett resultat. Istället måste jag förstå varje persons värld, oavsett om det är ett barn eller en vuxen. Jag arbetat med att gå in i delarna som handlar om person och roll och hitta det individuella och personliga i varje skådespelare. Vi har prövat oss fram för att upptäcka vilken typ av stimuli en person behöver för att utmejsla det unika uttrycket i rollen, som blir formad just så, eftersom den görs av just den här personen. Att regissera är att ge sig ut på en resa med varje skådespelare med målet att skapa något tillsammans. Alla artisterna i den här uppsättningen, men kanske särskilt barnen, har varit mycket modiga när de kastade loss och gav sig ut på den här seglatsen.